

Høringsvar vedrørende strukturdrøftelser om dagtilbud og skoler.

Overordnet præmis:

De beskrevne faldende fødselstal i Varde Kommune tilskynder ganske rigtigt til rettidig omhu – spørgsmålet er: Hvad er rettidig omhu i denne sammenhæng ?

Varde Kommune er en landkommune, hvor ca halvdelen af borgerne bor i landsbyer og landområder. En forudsætning for at Varde Kommune kan overleve som bæredygtig kommune er, at bæredygtighed bevares og understøttes i landsbyerne. Det modsatte peger i en retning af afvikling af hele Varde Kommune.

Landsbyskolernes betydning:

Landsbyskolerne har deres egne læringsmæssige kvaliteter og værdier, som ikke genvindes ved centralisering. Der kan bl.a. nævnes det nære kendskab til de enkelte elever og forældre, ejerskabsfølelse for elever, lærere og borgere. Mindre klasser, mindre uro, bedre læring - op til 33 point (jfr. TIMMS-undersøgelse 2015, J.V. 2.12.2016).

Og skulle en elevårgang blive for lille, er samkøring af to årgange vel ikke uhørt. Jeg kender en skole i København (Freinetskolen), som samkører flere årgange - ikke af nød, men som pædagogisk værktøj, og elevernes standpunkter ligger mellem de ti bedste i København.

Man kan ikke komme uden om, at især landsbyskoler har en værdi ud over det undervisningsmæssige. De er som bekendt en vigtig livsnerve for landsbyerne. Dagtilbud, en skole (mindst 0-6 klasse) og bosætning af børnefamilier er synergistiske elementer i en bæredygtig landsby og en forudsætning for udvikling, som samtidig er en værdiforøgelse for hele kommunen.

Er landsbyerne i forvejen under afvikling ?

Nej, tværtimod.

Generelt er landsbyerne i Varde Kommune i god stand og under udvikling – tilskyndet af de mange ildsjæle, som er kommet på banen de senere år - og tilskyndet af Varde Kommune via udviklingsplanerne.

Varde Kommune har fire landsbyer, som er tilmeldt udviklingsprojektet Blomstrende Landsby, hvoraf tre allerede er certificeret med op til tre blomster af fem mulige. Her indtager Varde Kommune en klar førerposition blandt alle landets kommuner.

Effekten af de mangfoldige tiltag synes ikke at udeblive. Med hensyn til bosætning af børnefamilier ser det ud til, at udviklingen netop er ved at vende til opadgående retning.

Er der potentiale for yderligere tilflytning ?

Ja. En undersøgelse (Bolius 29.8.2014) viste, at ca 20 % af storbyboerne drømmer om at bo på landet, og det vil nok ikke ændre sig i fremtiden med tanke på de risici, man lever under i storbyerne.

Kan man i Varde Kommune tiltrække bare nogle promiller af disse potentielle tilflyttere, vil det være en gevinst, men det kræver, at vore politikere fortsat vil landsbyerne.

I Nordenskov/Øse Sogn føres der statistik over tilflyttere. Fra d. 1.8.2014 til 1.8.2016 er der tilflyttet 57 nye borgere, hvoraf 21 personer er fraflyttet byer af købstadsstørrelse. (Børn er desværre ikke registreret).

Danmarks Statistik viser pr. 1.10.2016 en nettotilgang til Øse Sogn på 12 personer i 2016.

Mangler politikerne mod ?

Jeg har en tro på, at politikerne udmærket kender kvaliteterne og værdierne i de små samfund. Hvis landsbyskolerne alligevel mere eller mindre nedlægges, må jeg tolke det som manglende mod til at bygge videre på disse kvaliteter, som er en styrke for hele kommunen.

Det er underligt, at samme dag, som vi bliver certificeret som Blomstrende Landsby og skal drøfte udviklingsplan (tilskyndet af kommunen), kommer byens skole (Nordenskov) i spil om nedlæggelse.

Jeg har indtryk af, at politikerne i Varde Kommune modsætter sig centralisering på nationalt plan – og med rette. Men nu lægger de op til centralisering inden for eget område.

Mon politikerne mangler mod til at gå i mod strømmen - at tro på en kommende effekt af det, de selv har tilskyndet til - at se ud over regnearkene - at bevare og garantere den nuværende dagtilbuds- og skolestruktur i landsbyerne – at betragte det som en investering, der er en forudsætning for at Varde Kommune fortsat vil være bæredygtig og have sammenhængskraft.

Er det utopi med en alternativ vision ?

Visionen i de tre oplæg er svær at få øje på som noget positivt – i mine øjne peger de i retning af afvikling af Varde Kommune. Hvad bliver det næste ? – afvikling af landeveje ? – og derefter igen skoler ?

Er det utopi med en alternativ vision – en vision om at understøtte landsbyerne til gavn for hele Varde Kommune, som er og bliver en landkommune ? – Og det vigtigste værktøj for kommunen er i den forbindelse skoler og dagtilbud. Et andet værktøj kunne være at se på de kommunale byggegrunde – kunne de fikses lidt op ?.

Var det utopi, da man f.eks. i Nordenskov havde en vision om danne en musikfestival, som blev til Owen Luft Kånsert, eller volleyball i 1. division, eller lokal afledning af regnvand ? Tilsyneladende ikke.

Var det utopi (da læger på landet var dømt ude) at lægehusene i Agerbæk, Ansager, Oksbøl osv satsede på generationsskifte. Tilsyneladende ikke. Det er jo ikke i lægehusene i landområderne, at der mangler læger !

Kan det "betale sig" med en alternativ vision ?

Spørgsmålet vil selvfølgelig blive stillet af politikerne . Indtrykket er, at politikerne allerede har svaret Nej. Et svar kunne også være, at man ikke har råd til at sige nej til en alternativ vision, og det mener jeg, der også er belæg for.

Mange borgere undrer sig over, hvor driftsrationaliteten blev af efter kommunesammenlægningen for ti år siden – eller efter de seneste centraliseringer i Varde Kommune

Er tallene i de tre oplæg nu også troværdige og dækkende for den samlede gevinst for kommunen – ikke mindst fremadrettet ? – Spørger mange med rette.

Det hele ville selvfølgelig være meget nemmere, hvis penge til bevarelse af nuværende struktur befandt sig lige om hjørnet. Og hvorfor gør de ikke det ?. Der savner man det fjerde oplæg, som skulle beskrive, hvad det vil koste i skattestigning – og hvorfor det overhovedet ikke er på banen.

Vi har bildt hinanden ind, at vi lever i et af verdens rigeste lande. (Det er jo ikke den fornemmelse man sidder med lige nu). Man læser i avisen, at borgerne betaler deres skat med glæde, og mange vil hellere end gerne betale, hvad det tilsyneladende koster at bevare den nuværende struktur – på en eller anden måde !!

Jeg synes, at oplægget til kvalitetsforbedringer af skolerne virker usikre mht gevinsten, og jeg mener, at der nemt tabes for ti millioner kr af de sikre kvaliteter, hvis landsbyskolerne nedlægges. Men bygningerne skal også vedligeholdes. De ti millioner hertil kan for mig at se på længere sigt kun sikres ved en satsning på nytilflytning af skatteborgere.

Jeg opfordrer politikerne til at have is i maven og bevare troen på, at der på sigt kommer gevinst af det, de selv på udmærket vis har været med til at sætte i gang vedrørende landsbyerne. Det drejer sig om bæredygtighed og sammenhængskraft for hele Varde Kommune.

Bjarne Majlund Mikkelsen,

Pensioneret praktiserende læge,

Solbakken 25, Nordenskov,
6800 Varde.